

Zápis z jednání III. Republikového shromáždění

SMS ČR

dne 17. června 2011

středisko Institutu pro veřejnou správu Praha, Ke Stadionu 1918,
Benešov

Program jednání:

1. Zahájení jednání
2. Prezentace hostů
3. Schválení navrženého programu
4. Zpráva o činnosti
5. Zpráva o hospodaření v roce 2010, zpráva Dozorčí rady
6. Změna stanov a Jednacího a volebního řádu
7. Doplnění člena a náhradníků Předsednictva SMS ČR
8. Projednání aktuálních témat a usnesení k nim
9. RUD
10. Přímá volba starostů
11. Dopady vládních reforem do zákona o územně správních celcích
12. Dotace po roce 2013
13. Školství
14. Církevní restituce
15. Programové zásady SMS ČR
16. Diskuse
17. Závěr jednání

1. Zahájení jednání

Jednání zahájil předseda SMS ČR **Josef Bartoněk**, který přivítal účastníky jednání i hosty a požádal přítomné o uctění památky minutou ticha pro zesnulé kolegy, kteří spoluzakládali Sdružení místních samospráv, Jiřího Vařechu a Ladislava Šiftu. Předseda Josef Bartoněk uvedl, že na shromáždění je doposud zaregistrováno celkem 164 členů. Vzhledem k tomu, že celkový počet členů pro usnášení schopnost je 205,

koná se po uplynutí půl hodiny od zahájení zasedání, tedy v 10,30 hod., shromáždění náhradní, jehož každé rozhodnutí vyžaduje k přijetí souhlas 2/3 přítomných.

2. **Prezentace hostů**

Slovo si následně vzal zástupce projektu Vzdělaný zastupitel **David Bohadlo**. Vzdělaný zastupitel je projekt, který je financovaný z Evropských strukturálních fondů. Prostřednictvím projektu, jehož oficiální název je Zkvalitnění výkonu činnosti zastupitelů a posílení kapacity místní samosprávy v ČR jsou nabízeny různé formy vzdělávání a informačně-poradenská podpora voleným představitelům měst a obcí.

Dalším přednášejícím byl zástupce asociace Záchranného kruhu **Lukáš Hutta**, který představil mimo jiné i informační systém pro města a obce. Jedná se o unikátní informační systém pro webové stránky obcí a měst, který zajišťuje důležité rady, návody a informace ze světa rizik a nebezpečí pro obyvatele. Informace a rady jsou garantované odborníky z řad záchranářských subjektů. Za 10 minut jsou schopny obce a města zajistit zobrazování aktuálních výstrah na blížící se povodně, vichřice a jiné události na webu. Administrace systému Vám umožňuje úpravu vzhledu, vytváření vlastních informací a aktuálních výstrah lokálního charakteru.

3. **Schválení navrženého programu**

Předseda SMS ČR Josef Bartoněk informoval účastníky shromáždění o jednání Předsednictva a Rady SMS ČR, které proběhlo dne 16. 6. 2011 v Benešově. Hlavním bodem jednání byla příprava Republikového shromáždění. Za skrutátory byli určeni: Alena Pospíšilová, Edita Nezvalová, Jiří Iral a Zdeněk Hověžák. Zápisem byla pověřena Edita Nezvalová. Na ověřovatele zápisu byli navrženi: Oldřich Vávra a Jan Pijáček. Na členy Volební a mandátové komise nominováni Radek Brázda (předseda komise), Jan Rejfek a Arnoštka Ženčáková. Na členy Návrhové komise byli nominováni Jan Slíva (předseda komise), Ivan Truksa a Marek Šeiner. Složení všech výše uvedených komisí, ověřovatelů, skrutátorů i zapisovatelky bylo jednomyslně schváleno.

Předseda Josef Bartoněk představil navržený program jednání. V programu nastala drobná změna, bylo odsouhlaseno přesunutí bodů, týkajících se činnosti SMS ČR (volba člena předsednictva a náhradníků), na začátek jednání. Předsednictvo SMS ČR pověřilo moderováním jednání člena Předsednictva Oldřicha Vávru.

4. **Zpráva o činnosti**

Předseda Volební a mandátové Radek Brázda přivítal účastníky jednání a oznámil, že počet registrovaných členů na shromáždění je 174. Slovo dostal předseda SMS ČR Josef Bartoněk, aby přednesl **Zprávu o činnosti za rok 2010**. Usnesením II. RS SMS ČR stanovilo hlavní priority činnosti organizace pro následující období a podmínky pro jejich prosazování. Hlavními prioritou byl požadavek na změnu financování samospráv, tedy prosazování návrhu SMS ČR na nové RUD a převedení části financí z nenárokových dotací do sdílených daní. Dalším usnesením pověřilo RS předsedu k provedení změn v registru sdružení vedeného u Krajského úřadu Zlínského kraje.

Uvedená usnesení k RUD jsou průběžně plněna.

Omezujícími požadavky při prosazování modelu RUD jsou zejména velká různost názorů na budoucnost RUD u subjektů veřejné správy, dlouhodobě nepřehledná a nestálá politická situace a neochota větších měst naše návrhy podpořit. Ta vychází z konkrétních politických vazeb uvnitř samospráv měst a z upřednostňování politické linie představitelů měst před zájmy vlastních občanů. Při snaze o posílení RUD z nenárokových dotací je nutné respektovat reálnou strukturu nenárokových národních dotací. Překážkou je i neochota jednotlivých ministerstev poskytnout o těchto dotacích

informace. Všechny uvedené těžkosti působí, že jednání o změně financování obcí jsou velmi komplikovaná.

Dále II. RS SMS ČR definovalo svoje hlavní cíle, a to na prvním místě RUD, pak činnost pracovních skupin a rozvíjení vztahů s partnery, regionálními agenturami, médií a politickou reprezentací.

V období od posledního RS byly uvedené hlavní cíle naplňovány.

Počet pracovních skupin se podařilo rozšířit díky iniciativám hlavní kanceláře a aktivnímu přístupu řady členů SMS ČR. Jejich struktura je proměnlivá, protože jsou operativně zakládány a utlumovány v návaznosti na aktuální potřeby řešení problémů obcí nebo novinky v přípravě legislativy dotýkající se samospráv. Rozvíjí se i spolupráce s médií, politickou reprezentací a s partnery, zde je třeba jmenovat především SPOV. Naopak je třeba zmínit, že bylo ukončeno členství Růžového pantera ve sdružení a to z důvodu vážnou spolupráce a chybějící vzájemné komunikace. S regionálními agenturami SMS ČR jednotlivě spolupracuje, z důvodu malého průniku zájmů však nelze hovořit o rozvoji vztahů.

Rada a Předsednictvo - První zasedání těchto nejvyšších orgánů bylo v roce 2010 svoláno z organizačních a časových důvodů jako společné. Ve druhé polovině roku nebylo zasedání Rady svoláno vůbec z důvodu zaneprázdněnosti starostů a složité situaci v souvislosti s konáním komunálních voleb.

25. 3. 2010 Rada + Předsednictvo ve Velkém Meziříčí s projednáním RUD a daně z nemovitostí, dotací (transparentnost, nenárokové národní dotace), školství a odpadového hospodářství obcí.

4. 6. 2010 Předsednictvo + pracovní skupina pro financování obcí se v Jihlavě zabývaly novou situací a možnostmi SMS ČR v prosazování RUD po parlamentních volbách, problémy v PRV a pozici MAS po roce 2013.

1. 11. 2010 Předsednictvo ve Zlíně řešilo personální a organizační záležitosti, přípravu zpravodaje, krajských setkání a činnost pracovních skupin.

Personální posílení hlavní kanceláře poskytuje možnost lépe a přehledněji organizovat práci Rady i Předsednictva, dále tedy budou jejich zasedání formálně úžeji navazovat na strukturu danou stanovami. Schválí-li RS navrženou změnu stanov, tedy zařazení členů Předsednictva do Rady, umožní další fungování těchto orgánů v souladu s dosavadními dobrými zkušenostmi ověřenými praxí.

Dozorčí rada - Během roku proběhlo jedno společné zasedání. Dozorčí rady za účasti všech jejich členů. Členové Dozorčí rady se v roce 2010 také pravidelně zúčastňovali jak zasedání dalších orgánů sdružení, tak i pracovních schůzek v hlavní kanceláři. Měli tak podrobný dohled nad činností organizace. Protože se loni nekonalo ani zasedání Republikového shromáždění, ani si od Dozorčí rady nevyžádala zprávu Rada sdružení, jsou kontrolní zjištění za roky 2009 – 2010 obsahem zprávy, která je předložena ke schválení dne 17. 6. 2011.

Krajská shromáždění - V roce 2010 nebyla konání shromáždění v krajích Hlavní kanceláří centrálně organizována. Jednotlivé krajské organizace se scházely podle potřeby řešení společných problémů. Bylo-li to účelné, zapojovalo se do řešení těchto problémů i vedení SMS ČR a Hlavní kancelář metodickou, organizační nebo administrativní pomocí. Například u připomínkování ROP Jihozápad, ROP Střední Morava a při prosazování lepších podmínek pro POV v jednotlivých krajích.

Předseda a Hlavní kancelář - Předseda v souladu se stanovami SMS ČR zastupoval sdružení, svolával a řídil zasedání Rady a Předsednictva a podle potřeby zajišťoval ostatní činnosti. Od poloviny listopadu 2010 vykonává pro SMS ČR i další služby. Kromě jeho služeb využívala hlavní kancelář ke své činnosti i služeb tajemníka a administrativní pracovnice.

Z činností a náplní práce kanceláře vyjmenuji pouze ty nejdůležitější: zabezpečování chodu a jednání vnitřních orgánů organizace, administrace a administrativy, zajišťování prezentací a propagace SMS ČR, komunikace s médií, partnery, politickou reprezentací

a zákonodárci, zastupování SMS ČR na různých jednáních a vydávání tiskových zpráv. Významnou složkou práce vedení SMS a Hlavní kanceláře je podpora činnosti pracovních skupin, administrace účasti v soutěži Vesnice roku, udržování vnitřní komunikace a informování členů SMS ČR, a to i formou vydání 4 čísel zpravodajů, v lednu, dubnu, červenci a v prosinci.

Činnost pracovních skupin SMS ČR a další činnost - Mezi odbornými pracovními skupinami byly neaktivnější tyto - pro financování samospráv, pro školství a sport, pro kulturu, pro agendu a bezpečnost a pro zastoupení SMS ČR v soutěži Vesnice roku. V posledním čtvrtletí loňského roku začala v souvislosti s legislativní činností nové vládní koalice výrazná aktivizace a nárůst počtu pracovních skupin. Přizpůsobení novým požadavkům vedlo také k jejich restrukturalizaci.

Významným nástrojem práce vedení SMS ČR a kanceláře se stalo Kolegium předsedy. Je to neformální pracovní orgán bez rozhodovací pravomoci, volně přístupný každému členu bez rozdílu. Je prostředkem pro hlubší diskuzi nad aktuálními problémy a jedním z pramenů témat činnosti organizace. Kolegium se schází každé 1. pondělí v měsíci odpoledních hodinách v sídle sdružení.

Činnost naší organizace v loňském roce byla silně ovlivněna konáním parlamentních a komunálních voleb, z čehož plynula zaneprázdněnost starostů našich členů, nepřehledná politická situace a nejistoty dané personálními změnami ve vedení státu i na komunální úrovni.

Stěžejními prioritami SMS ČR jsou již dlouhodobě snaha o odstranění diskriminace ve financování obcí a boj proti korupci. I za výše uvedených překážek se v roce 2010 dařilo tyto oblasti ovlivňovat.

Počátek roku 2010 nás zastihl v mrtvém bodě práce komise pro změnu zákona o RUD. Ministerstvo financí podmínilo pokračování práce na novém zákonu dohodou SMS ČR a SMO o základních parametrech zákona. Za výrazné pomoci SPOV se po pěti vzájemných jednáních podařilo dospět ke společnému stanovisku. Další práce komise však byla přerušena parlamentními volbami a startováním činnosti nové vlády. V období od posledního RS bylo posílením pro prosazení našich požadavků nejen jednoznačné připojení SPOV, ale zejména získání významných politických pozic a množství práce odváděné kolegy, kteří s námi na změně RUD od počátku spolupracovali. Celkově lze konstatovat, že se situace v prosazování změn ve financování obcí vyvíjí pozitivním směrem, zejména v posledních měsících došlo k výraznému posunu. Dnes před námi leží šance na další zmírnění diskriminace občanů obcí a menších měst. Tato šance se již nemusí opakovat. Je proto povinností nás všech přispět ke zdárnému výsledku našeho společného dlouholetého úsilí.

V boji proti korupci se naše činnost projevila na třech frontách. Té zcela obecné podporou novel zákonů, které se snaží omezovat korupční prostředí a příležitosti, adresnější ve snaze zabránit podivným praktikám v ROP nyní i v budoucím plánovacím období i zcela konkrétní v případě podezření ze zneužívání prostředků poskytovaných SFŽP.

SMS ČR charakterizuje nepočetný administrativní aparát a spoléhání se na aktivitu starostů členských obcí. V některých oblastech tento způsob činnosti funguje ku prospěchu a spokojenosti členů, jiné možnosti však zůstávají nevyužity. Například u některých krajských rad. Přitom jak ukazují výsledky ve Zlínském, Středočeském a dalších krajích, může být samosprávám spolupráce na základě krajské struktury velmi prospěšná.

Nedávné případy České pošty nebo opětovné otevření otázky slučování či rušení malých obcí ukázaly na důležitost, prospěšnost a oprávněnost existence naší organizace. Dalším stěžejním úkolem bude v nejbližší době uplatnění zkušeností našich členů s cílem zabránit v plánovacím období po roce 2013 opakování současného nepřijatelného zacházení s evropskými dotacemi.

Pro následující úspěšné fungování SMS ČR je třeba zintenzívnit komunikaci kanceláře s členskou základnou, častěji aktualizovat informace na webu a přesvědčit další členy k aktivní práci pro sdružení.

Odvaha a sebevědomí členské základny a práce na společném poslání pečovat o rozvoj obcí a kvalitní služby pro všechny občany bez rozdílu učinily ze SMS ČR pevnou a respektovanou formu a součást meziobecní spolupráce a uznávaného partnera pro nejvyšší orgány státní správy. Pozice a podmínky vytvořené pro práci našeho sdružení dosavadní činností jsou dobrým předpokladem pro budoucí úspěšné plnění příštích cílů.

Poděkování a úcta patří všem, kteří svou obětavou prací k naplňování cílů SMS ČR přispívají.

Petr Halada (Kamýk nad Vltavou) apeloval na členy SMS ČR, aby představovali sdružení na všech jednáních s poslanci a senátory.

Oldřich Vávra požádal předsedu Návrhové komise Jana Slívu, aby přednesl návrh usnesení k tomuto bodu jednání.

Usnesení č. 1/1706 – 2011: Republikové shromáždění SMS ČR schvaluje Zprávu o činnosti za rok 2010.

Toto usnesení bylo jednomyslně schváleno.

5. Zpráva o hospodaření v roce 2010, zpráva Dozorčí rady

1. místopředseda SMS ČR Jan Pijáček přednesl **Zprávu o hospodaření** za rok 2010.

Uvedl, že za období od 31. 1. 2010 do 31. 12. 2010 vybralo sdružení na členských příspěvcích 1.093.230,- Kč, sdružení vynaložilo na svou činnost 1.022.527,- Kč. Z této výdajové hodnoty největší část, a to 884.718,- Kč, byla vynaložena na oblast služeb, zejména pak na úhradu osobních nákladů a na platby za tvorbu podkladových materiálů. V tomto roce SMS ČR věnovalo 100.000,- Kč i na ocenění držitele Duhové stuhy v rámci soutěže Vesnice roku. Saldo je tedy 70.973,- Kč. Jan Pijáček také přečetl zprávu nezávislého auditora Vladimíra Zeliny, který ověřil účetní uzávěrku a příložený výkaz peněžních příjmů a výdajů organizace Sdružení místních samospráv ČR za období 31. 1. 2010 do 31. 12. 2010. Podle názoru auditora podává účetní uzávěrka věrný a poctivý obraz aktiv, pasiv a finanční situace organizace SMS ČR K 31. 12. 2010 a nákladů, výnosů výsledku jejího hospodaření za kalendářní rok 2010, v souladu s českými účetními předpisy bez výhrad.

Usnesení č. 2/1706 – 2011: Republikové shromáždění SMS ČR schvaluje Zprávu o hospodaření za rok 2010.

Toto usnesení bylo jednomyslně schváleno.

Zprávu Dozorčí rady přednesla místopředsedkyně Dozorčí rady Olga Tkáčová. Dozorčí rada SMS ČR pracovala v daném období ve složení:

Jan Popelka - předseda dozorčí rady

Olga Tkáčová - členka rady

Zdeněk Hověžák - člen rady

Ljubo Fistr - člen rady

Jiří Šulák - člen rady

Rada každoročně zorganizovala jedno společné jednání, kterého se zúčastnili všichni členové rady a někteří z jejich členů, se pravidelně zúčastňovali jednání předsednictva Sdružení.

V souladu se stanovami Sdružení předmětem činnosti dozorčí rady bylo zejména dohlížení na dodržování stanov Sdružení, dále pak kontrola hospodaření a dodržování jejího rozpočtu.

Dozorčí rada konstatuje, že hospodaření Sdružení za rok 2009 a za rok 2010 bylo vedeno v souladu s právními a účetními předpisy platnými pro vedení účetnictví právnických osob, neziskové organizace a účetní závěrky za obě uvedená období

podávají věrný a poctivý obraz finanční situace Sdružení. Tento závěr dozorčí rady je podpořen i Zprávami nezávislého auditora o ověření účetní závěrky, které nechalo vedení Sdružení zpracovat, jak za účetní období r. 2009, tak i za účetní období r. 2010. Na svém posledním jednání, a to dne 20. dubna 2011 projednala dozorčí rada navržený rozpočet Sdružení na rok 2011. Společně s tím se vyjádřila i k některým otázkám vedení Sdružení zvoleného způsobu profinancování výkonu funkce předsedy Sdružení a dalších prací vykonávaných ve prospěch SMS ČR.

Dozorčí rada doporučila předsednictvu Sdružení se výše uvedenými připomínkami zabývat na svých nejbližších zasedáních. Následně se tak stalo, v případě rozpočtu SMS ČR na r. 2011, na jednání vedení SMS dne 9. května. Ostatní problémy byly náplní dalších jednání Sdružení.

Usnesení č. 3/1706 – 2011: Republikové shromáždění SMS ČR schvaluje Zprávu Dozorčí rady za období od posledního zasedání Republikového shromáždění

Toto usnesení bylo jednomyslně schváleno.

6. Změna stanov a Jednacího a volebního řádu

Členové SMS ČR byli Josefem Bartoňkem seznámeni se změnou Stanov SMS ČR a Jednacího a volebního řádu. Většina změn je pouze formálního rázu.

Usnesení č. 4/1706 – 2011: Republikové shromáždění SMS ČR schvaluje nové znění Stanov SMS ČR podle předloženého návrhu.

Změna stanov byla jednomyslně schválena.

Usnesení č. 5/1706 – 2011: Republikové shromáždění SMS ČR schvaluje nové znění Jednacího a volebního řádu podle předloženého návrhu.

Změna Jednacího a volebního řádu byla jednomyslně schválena.

Usnesení č. 6/1706 – 2011: Republikové shromáždění SMS ČR bere na vědomí zprávu nezávislého auditora ing. Vladimíra Zeliny (auditor KA ČR ev. č. 1009) za rok 2010 ze dne 25. 3. 2011.

Toto usnesení bylo jednomyslně schváleno.

7. Doplnění člena a náhradníků Předsednictva SMS ČR

Volba člena Předsednictva SMS ČR byla navržena aklamací. Toto usnesení bylo účastníky jednání schváleno, jeden hlas byl proti návrhu, 171 hlasů bylo pro.

Předseda Volební a mandátové komise Radek Brázda přenesl návrh Rady SMS ČR na doplnění Předsednictva SMS ČR panem Janem Sedláčkem (obec Křižánky).

Slova je ujal předseda SMS ČR Josef Bartoněk, který uvedl, že na místo člena Předsednictva (místo Květoslava Šafránka, který již nebyl při volbách do zastupitelstva obce zvolen), by měl automaticky postoupit náhradník. Předseda Volební a mandátové komise Radek Brázda navrhl, aby podle výkladu stanov z pozice náhradníka postoupil do Předsednictva SMS ČR pan Jiří Loskot, který uvedl, že i když již není starostou, je členem zastupitelstva obce a o post člena Předsednictva SMS ČR má zájem. Je proto, aby se zvolili pouze 3 náhradníci a pokud by se prokázalo, že není něco v souladu, automaticky by pak na pozici člena Předsednictva SMS ČR postoupil náhradník. Do krátké diskuse se připojil i poslanec JUDr. Stanislav Polčák, který se omluvil za pozdní příchod, kvůli neodkladným pracovním povinnostem. Uvedl, že známe v právu termín konvalince, tzn., že úkon je zhojen tím, pokud se má pan loskot pověření zastupitelstva obce, protože SMS ČR je sdružení právnických osob a řídí se podle Občanského zákoníku, nikoliv podle jiného právního předpisu. Tzn., ve smyslu zákona o obcích jedná jako zástupce starosta, pokud ne, je potřeba mít pověření.

Za náhradníka byl navržen Jan Sedláček (Křižánky), Arnošt Juda (Bohdalov) a Viktor Liška (Ratměřice). O navržených náhradnících se hlasovalo zvláště o jejich pořadí. Pro Arnošta Judu hlasovalo 96 členů. Pro Viktora Lišku hlasovalo 140 členů. Pro Jana Sedláčka hlasovalo 160 členů.

Pořadí náhradníků:

1. **Jan Sedláček**
2. **Viktor Liška**
3. **Arnošt Juda**

Usnesení č. 7/1706 – 2011: Republikové shromáždění SMS ČR zvolilo náhradníky do Předsednictva SMS ČR v tomto pořadí: Jan Sedláček, Viktor Liška, Arnošt Juda.

Toto usnesení bylo účastníky jednání schváleno 170 hlasy.

8. Projednání aktuálních témat a usnesení k nim

2. místopředsce SMS ČR Věra Kovářová pohovořila o plíživém omezování služeb na venkově. Prvním příkladem je omezování počtu spojů a t už v oblasti autobusové dopravy, tak v oblasti železnic. Rušení železničních zastávek sebou přináší omezování pracovní mobility a v regionech to vede k navyšování nezaměstnanosti. Druhým bodem je boj s Ministerstvem školství, kdy jsou obce často nuceny rušit své základní školy. Dalším boj je veden s Ministerstvem vnitra, které se chce postarat o to, aby byly rušeny pošty. O matrikách ani nemluvě. Ministerstvo pro místní rozvoj, kde obce trápí problematika rušení stavebních úřadů. Po tom, co se obce vzbouřily, kauza utichla, ale některé kompetence menších stavebních úřadů, jsou přesouvány na stavební úřady vyššího stupně. Za nějaký čas se řekne, že menší stavební úřady nejsou potřeba a může dojít k jejich zrušení. Dalším ministerstvem, se kterým, nutno podotknout, máme velmi dobré vztahy, je Ministerstvo práce a sociálních věcí. Jistě všichni zaznamenali boj z hlediska veřejně prospěšných prací. Zrušení opakované možnosti uzavírat s určitými občany smlouvy vede k tomu, že se zapomíná na to, že starostové prostřednictvím VPP plní sociální práci a plní ji za stát, kterému takto šetří významné finanční prostředky. Na posledním zasedání komise pro RUD na Ministerstvu financí padla zmínka o tom, že je potřeba slučovat obce. Když se shrnou všechny výše uvedené body, tak důvodem pro rušení, či omezování jsou vždy finanční. Proto se nabízí otázka, zda někdo vyčíslil finanční důvody? Je vždy skutečně nutné, kvůli finančním důvodům zrušit to, co funguje a venkov zůstává živým? Nedostatek služeb na venkově stíží život v těchto oblastech a občané nebudou mít důvod na venkově zůstat a přesunou se do měst. Na venkově zůstanou starší a slabší občané a venkov bude strádat. Měli bychom se zamyslet nad tím, co bude po RUDu. Jak budeme dál bojovat za to, aby změnil život na venkově. Musíme definovat, co pro nás venkov znamená a přesvědčit ministerstva, že venkov je pro život v této republice velmi důležitý.

Konkrétní příklady na poštách přednesl místopředseda představenstva Asociace alternativních poštovních operátorů ing. Petr Angelis. Promluvil o poštovních službách a jejich významu. Poštovní služby patří v rámci EU ke službám obecného hospodářského významu, které jsou považovány za služby mimořádného významu. Pozitivní úlohu služeb obecného hospodářského zájmu zdůraznil zvláštní průzkum veřejného mínění Eurobarometr 219 z října roku 2005, jenž ukázal, že podle uživatelů z celé EU, jsou poštovní služby nejocenenějšími službami obecného zájmu; kladně se vyjádřilo 77 % tázaných osob. Poštovní služby jsou podstatným nástrojem komunikace a výměny informací, a hrají proto klíčovou roli, pokud jde o přispívání k cílům sociální, hospodářské a územní soudržnosti Unie. Poštovní sítě mají důležitý územní a sociální rozměr, jenž umožňuje všeobecný přístup k základním místním službám. Optimalizace poštovní sítě se má dotknout cca 1 500 nejmenších pošt, zejména na venkově. Obcí jsou navrhovány dvě formy změn, a to náhrada pošty tzv. výdejním místem a franšíza (Partner). Pokud nedojde ke změně, hrozí, že pošta bude zrušena. Výdejní místo není rovnocenné stávající poště, především z hlediska dostupnosti v čase (časová pohotovost). Franšíza ve spolupráci s obcí je nelegální. Nelegálnost franšízy podporované obcí spočívá v poskytnutí tzv. veřejné podpory. Veřejnou podporu se rozumí každá podpora poskytnutá v jakékoliv formě státem nebo

ze státních prostředků, která narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví výroby a pokud ovlivňuje obchod mezi členskými státy. Všechna navrhovaná opatření zhoršují stávající dostupnost univerzální služby. Není důvod cokoli měnit na dosavadní dostupnosti služeb jak z hlediska docházkové vzdálenosti, tak z hlediska času. Stávající síť pošt je třeba využít pro poskytování dalších služeb, včetně lokálního významu. Je nutné hledat kompromis, ze strany obcí však není možné ustoupit od požadavku na zachování stávajícího rozsahu univerzální služby podle zákona o poštovních službách.

Usnesení č. 8/1706 – 2011: Republikové shromáždění SMS ČR nesouhlasí se snižováním dostupnosti veřejných služeb pro obyvatele venkova a nekonceptní centralizací veřejné správy.

Toto usnesení bylo účastníky jednání jednomyslně schváleno.

9. RUD

Oldřich Vávra předal slovo poslanci JUDr. Stanislavu Polčákovi. S. Polčák si dovilil zvýraznit několik zásadních momentů, které jsou velmi důležité a pro starosty zajímavé. Když se v roce 2006 začalo diskutovat financování samospráv, tak tehdy byl rozdíl mezi Prahou a nejmenší obcí 6,5 násobek. Dnes, po zveřejnění návrhu Ministerstva financí, se můžeme reálně dostat na 3 násobek. A to za situace, kdy je Ministerstvo financí připraveno ve prospěch 6 241 obcí uvolnit částku 13,5 miliardy korun. Tzn., že při propočtu jednotlivých kritérií, se jedná o zvýšení příjmů na jednoho obyvatele, u obcí kolem 1 000 obyvatel, v částce přes 2 000 Kč na hlavu a rok. Ani největší optimisté z našich řad nepočítali s tím, že by takový návrh ze strany Ministerstva financí mohl být zpracován. Toto vyjednat bylo poměrně složité. Na novém RUD tak, jak je teď návrh představován ze strany Ministerstva financí, vydělá 6 241 obcí, a to zásadním způsobem. Příjmy samospráv by se měly průměrně navýšit o 20 – 25 % ročně. Není to podmíněno přijetím žádného dalšího zákona. Podstatné je, že se čtyřem největším městům (Praha, Brno, Ostrava, Plzeň) vezme částka cca 5 miliard korun, které budou směřovány ve prospěch těch všech ostatních, řekněme chudších, obcí. Proti návrhu nového RUD se dá očekávat velmi výrazný odpor, protože je jasné, že pokud se někde razantně přidává, pak se musí také někde ubrat, ale nejedná se o razantní ubrání, ale je to v řádu asi 4 % průměru těch největších měst. Je v plánu, že Ministerstvo financí návrh do konce června předloží na Vládu do vnějšího připomínkového řízení, tzn., že dotčená ministerstva (Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo školství), která se budou moci vyjádřit. Budou se moci vyjádřit i další připomínková místa (např. SMO ČR) a předpokládáme, že se vyjádří, ať formálně či neformálně, i SMS ČR. Následně pak o návrhu zákona bude hlasovat vláda. Ta má na toto hlasování celé dva měsíce, stále je však relativně dost času, aby se Vláda jasně vyjádřila, zda ano nebo ne. Je předpoklad, že strana VV a ministři za TOP 09 a Starosty tento návrh zákona podpoří, a pokud ODS nevyvolá nějaké mechanismy, které obsahuje koaliční smlouva, tak je velká naděje, že by tento návrh zákona mohl odejít do Poslanecké sněmovny do konce srpna, aby byl v rámci 1. čtení projednán Parlamentem. Pokud se objeví nějaké rozpory, je třeba na ně reagovat, ze strany těch, kterých se to nejvíc dotýká, tzn. ze strany starostů a starostek. Počítá se s vedením mediální informační kampaně, která bude říkat, co ten zákon konkrétně znamená. Že snižuje riziko korupce u dotací, že napravuje systém, zavádí určitou spravedlivost do toho systému, který dneska je zjevně nespravedlivý, a že hlavně naplňuje vládní koaliční prohlášení, kde je několik odstavců, které jsou věnovány financování samospráv. Je ovšem možné, že se jednání vlády zadrhne právě tím, že by se vyvolalo určité koaliční jednání ze strany koaličního partnera a pak je na velké zvážení, zda by starostové zvážili cestu do Prahy a při jednání vlády tento návrh zákona podpořili svou osobní účastí. Jakmile přijde návrh do sněmovny, tak je důležité, aby se starostové koordinovanou aktivitou dotázali svých poslanců a senátorů, zda tento návrh zákona

podpoří či nikoliv. Naším zájmem je, aby tento zákon prošel v září, říjnu, listopadu (1., 2., 3. čtení) a byl v listopadu schválen Senátem, aby mohl být prezidentem podepsán a aby nabyl platnosti do konce roku 2011 a účinnosti do 1. 1. 2012. Pokud by se to nestihlo v této variantě, pak by se účinnost musela podle rozpočtových pravidel posunout o rok. Proto je důležité informovat všechny primátory (vyjma Prahy, Brna, Plzně a Ostravy), že zde je nový návrh zákona o RUD, a také o tom, že i jejich města může na tomto systému vydělat. Měli by se oslovit všechny obce a města, kterých se toto dotýká, protože je hodně nových starostů, kteří i RUD neslyšeli. SMS ČR by mělo vydat leták, který by jednoznačně a srozumitelně vysvětlilo, jaké jsou výhody návrhu, a řeklo, že tento návrh jednoznačně podporuje. Tento leták by se měl elektronicky zaslat všem zastupitelům velkých měst a takto tuto debatu převést na zastupitelstva a vznést dotaz na primátory, zda tyto peníze z RUD pro město chtějí či nikoliv. Závěrem Stanislav Polčák poděkoval za pět let společné cesty se SMS ČR.

Pan starosta Martin Macháček (Ondřejov) přednesl nový návrh RUD tak, jak je prezentován i na webových stránkách Ministerstva financí.

Usnesení č. 9/1706 – 2011: Republikové shromáždění SMS ČR plně podporuje návrh na změnu zákona rozpočtového určení daní předložený ministrem Miroslavem Kalouskem dne 4. 6. 2011 v Průhonicích.

Usnesení č. 10/1706 – 2011: Republikové shromáždění SMS ČR vyzývá poslance a senátory PČR, aby návrhy v této podobě podpořili.

Usnesení č. 11/1706 – 2011: Republikové shromáždění SMS ČR vyzývá členy SMS ČR a všechny starosty, aby podle svých možností kontaktovali své poslance a senátory a vysvětlovali jim důvody, pro které by měli tento návrh podpořit.

Tato usnesení byla účastníky jednání jednomyslně schválena.

10. Přímá volba starostů

4. místopředseda SMS ČR Jiří Nešpor informoval, že na základě analýzy, kterou provádělo Ministerstvo vnitra a široké diskuse, které se zúčastnilo i SMS ČR, uložila vláda ČR svým usnesením č. 8 dne 5. ledna 2011 ministrům vnitra a spravedlnosti do konce tohoto roku, zpracovat návrhy legislativních změn, které by se týkaly přímé volby starostů s platností od voleb v roce 2014. Problém je v tom, že se současně zpracovává nový zákon o územně samosprávných celcích, který s touto změnou nepočítá., nicméně legislativci z vnitra jsou připraveni po schválení zákona vypracovat novou normu, která do něj eventuelně přímou volbu zakotví. Jiří Nešpor představil argumenty pro přímou volbu. Hlavním argumentem je to, že skutečná zodpovědnost starostů zdaleka převyšuje pravomoci, starosta malé obce zosobňuje pro občana určitou obecní moc, kterou však starosta nedisponuje. Současný volební systém komunálních voleb může vynést na post starosty i občana, který nedostal důvěru ve volbách. Dalším argumentem je, že volič, ani kandidáti dnes nemají zcela jasno, koho a jak volič při komunálních volbách volí. Volební systém je velmi neprůhledný. Přímá volba je jasnějším vyjádřením vůle našich voličů. Starosta, a zejména ten uvolněný, je nejčastěji v malých obcích jediným a hlavním nositelem odbornosti, které se říká místní samospráva. Chtěli bychom, aby přímou volbou byli eliminováni tzv. lapači hlasů, které si některé strany dávají na své kandidátky jenom proto, aby jim přitáhli hlasy, ačkoliv tyto lidé se nechtějí stát zastupiteli. Zkušenost ze Slovenska říká, kde přímá volba starostů přinesla výrazné zvýšení zájmu voličů o komunální volby.

Argumentem proti možná nutnost změny některých souvisejících zákonů a hlavně Ústavy. Nad tímto se vede široká diskuse. Ministerstvo vnitra zpracovává svůj materiál, který má předložit do konce roku. Podle tohoto materiálu by se přímá volba měla týkat pouze obcí bez Rady a obcí do 15 zastupitelů. V tomto modelu nebude

starosta členem zastupitelstva, bude mít svoje vlastní postavení. Zastupitelstvo bude mít pouze poradní hlas, nicméně bude mít jakési právo Veta, bude mít právo vyvolat nové hlasování o bodu, který se mu nebude líbit s tím, že bude vyžadována kvalifikovaná většina (60 %) hlasů. Starosta bude zodpovědný jen občanům, nikoliv zastupitelstvu. Ministerstvo vnitra se domnívá, že není bezpodmínečně nutná změna Ústavy ČR. Starosta bude jmenovat místostarostu z řad zastupitelů. Status starosty bude před volbami určen odstupujícím zastupitelstvem. Z dotazovací akce Ministerstva vnitra vyplynulo, že 65 % obcí je pro přímou volbu starostů. Ministerstvo spravedlnosti naopak poněkud v této věci škodí, protože se domnívá, že je nutná změna Ústavy ČR a to sice v hlavě 7 čl. 104, kde bude nutné vymezit starostu a jeho pravomoc. Jiří Nešpor si dovolil jménem Předsednictva a rady navrhnout Republikovému shromáždění usnesení, které podporuje přímou volbu starostů. Oldřich Vávra zdůraznil, že se jedná o dlouhý běh na této trati, která zdaleka není uzavřena. Řada věcí je pouze ve fázi diskuse. Zdaleka se nejedná o konkrétní návrh paragrafovaného znění. Proto není možné, bavit se o konkrétnostech. Přímá volba je podle Předsednictva i Rady SMS ČR prvkem podpory přímé demokracie, z toho tedy vyplývá i návrh usnesení. Stanislav Polčák uvedl konkrétní příklady k zavedení přímé volby starostů. Z pléna zazněl protinávrh, aby se o dvou částech usnesení hlasovalo zvlášť.

Usnesení č. 12/1706 – 2011: Republikové shromáždění SMS ČR schvaluje rozdělení usnesení o přímé volbě starostů.

Toto usnesení nebylo přijato (proti hlasovalo 83 členů, zdrželi se 2 členové, pro bylo 38 členů).

Usnesení č. 13/1706 – 2011: Republikové shromáždění SMS ČR podporuje posílení většinových prvků pro volby zastupitelů a zavedení funkčního modelu přímé volby starostů.

Toto usnesení bylo účastníky jednání schváleno (proti hlasovali 2 členové, zdrželo se 21 členů, pro bylo 104 členů).

11. Dopady vládních reforem do zákona o územně správních celcích

Předseda SMS ČR Josef Bartoněk uvedl, jak se změny v zákonech o územně správních celcích dotknou samospráv. Bude větší vymahatelnost nápravy nesprávného postupu, posílení kontroly (změna zákona o vnitřní kontrole), rozšíření pravomocí NKÚ pro možnost kontrolovat obce v činnosti nakládání s majetkem. Zveřejňování informací se změní, zápisy ze zastupitelstva budou muset být na internetu, zápis o tom, kdo jak na zastupitelstvu hlasoval minimálně o záležitostech, které se týkají nakládání s majetkem, možnost pořizovat zvukové nebo obrazové záznamy, lepší přístup zastupitelů k informacím. Měla by být nastavena pravidla vydávání radničního tisku (umožnit opozici přístup do těchto periodik). Snažíme se také zabránit tomu, aby byla zrušena úhrada nákladů za mimořádné rozsáhlé vyhledávání informací. Na starosty se také chystá povinnost vzdělávání, jako na úředníky, s čímž SMS ČR kategoricky nesouhlasí. U řešení předlužených obcí hlídáme, aby nebyla pravidla zneužita pro likvidaci malých obcí.

Usnesení č. 14/1706 – 2011: Republikové shromáždění SMS ČR podporuje návrhy změn zákonů o ÚSC, které zajistí zjednodušení, vyšší kvalitu a transparentnost výkonu veřejné správy. SMS ČR požaduje, aby součástí těchto zákonů bylo vyčíslení nákladů na nové povinnosti a způsob odpovídajícího navýšení příjmu obcí.

Usnesení č. 15/1706 – 2011: Republikové shromáždění SMS ČR vzhledem k velkému počtu obcí řízených neuvolněnými starosty zásadně nesouhlasí se zbytečným nebo nepřiměřeným zvyšováním rozsahu a složitosti administrativní zátěže obcí.

Toto usnesení bylo účastníky jednání jednomyslně schváleno.

12. Dotace po roce 2013

Tajemník SMS ČR Tomáš Chmela přednesl usnesení, které vystihuje tento bod.

Usnesení č. 16/1706 – 2011: Republikové shromáždění SMS ČR

Toto usnesení bylo účastníky jednání schváleno.

13. Školství

Oldřich Vávra pohovořil o práci Pracovní skupiny pro školství, která se skládá jak ze starostů, tak z odborných pracovníků ve školství. Nejčastěji řeší připomínkování různých návrhů zákonů. Promluvil také o schůzce s panem ministrem školství Dobešem, který vyslovil příslib rychlé novely školského zákona.

Usnesení č. 17/1706 – 2011: Republikové shromáždění SMS ČR považuje za naprosto zásadní zachovat dostupnost školní docházky co nejbližší bydliště žáka. Považuje za nezbytné, aby se existence škol v obci, a tím i úhrada nákladů spojených s existencí škol, byla zohledněna v RUD.

Bude usilovat o nastolení systematického a předvídatelného financování školství. Bude usilovat o změnu pravidel dotačních titulů MŠMT a financování sportu z veřejných rozpočtů tak, aby byly podporovány projekty vzniklé ve spolupráci s městy a obcemi.

Považuje za nezbytné zachovat finanční podporu volnočasovým organizacím.

Toto usnesení bylo účastníky jednání jednomyslně schváleno.

14. Církevní restituce

Členka komise pro agendu církevního majetku a místopředsedkyně Dozorčí rady Olga Tkáčová uvedla, že dne 10. 2. 2011 proběhlo jednání s ministrem kultury Jiřím Besserem k tématu církevních restitucí. Sdružení místních samospráv ČR pak dopisem požádalo ministra kultury MUDr. Jiřího Bessera o důsledné hájení práv obcí při koncipování pravidel pro vyrovnání státu s církvemi.

Usnesení č. 18/1706 – 2011: Republikové shromáždění SMS ČR souhlasí s nápravou majetkových křivd. Při realizaci tzv. církevních restitucí požaduje, aby seznam pozemků byl předem konzultován s dotčenou obcí a při restituci byl brán zřetel na oprávněné požadavky obcí.

Toto usnesení bylo účastníky jednání schváleno.

15. Programové zásady SMS ČR

Tajemník SMS ČR Tomáš Chmela přednesl priority Sdružení v dalším období. Sdružení místních samospráv ČR hodlá i nadále zůstat silnou a odvážnou apolitickou profesní organizací hájící zájmy obcí, městysů a měst na principech demokracie, vzájemného solidárního přístupu a rovnosti všech členů s cílem důstojného, soběstačného a nediskriminačního postavení obcí městysů a měst v systému veřejné správy s důrazem na spravedlivé dělení daňových výnosů ze státního rozpočtu. SMS ČR významně oceňuje jakékoliv účinné snahy o odstranění neodůvodněných rozdílů ve financování samospráv ze sdílených daní. Cílem je nastavit systémový legislativní rámec, který povede ke spravedlivému rozdílu v příjmech nejchudších sídelních celků a hlavním městem na úrovni 2,5 násobku. SMS ČR bude i nadále podporovat přípravu takových norem, které umožní co nejširší regulační pravomoci samospráv. Důraz bude klást na urychlení přípravy nového zákona o dani z nemovitosti, regulaci hazardu i nové úpravě místních poplatků. SMS ČR bude usilovat nejen o vyrovnání současných nerovností, ale i o další podporu rozpočtů malých obcí, které tvoří významný podíl v systému územních samospráv. Aktivita představitelů členských obcí je jádrem

existence SMS ČR. Jen zdravý zájem o problémy fungování samospráv a snaha o jejich nápravu zdola jsou cestou smysluplné existence SMS ČR. Jednou z cest pro rozvíjení SMS ČR, posilování pozic a zvyšování efektivity jeho působení je rozšiřování stavu členské základny. To je možné pouze na základě dobrého osobního příkladu, předávání pozitivních zkušeností a kvalitní prezentace odvážných vizí a výsledků SMS ČR spojených s oživením veřejné debaty a prosazením řešení tématu daňové diskriminace obcí a měst (rozpočtové určení daní). Názory členské základny jsou kodifikovány v usneseních Republikového shromáždění a jsou závaznými regulativy činnosti Sdružení. **Usnesení č. 19/1706 – 2011: Republikové shromáždění SMS ČR schvaluje programové zásady Sdružení místních samospráv ČR na léta 2011 – 2013 tak, jak byly předloženy.**

Toto usnesení bylo účastníky jednání jednomyslně schváleno.

Na návrh starosty Ivana Truksy (Jenišov) bylo vypracováno následující usnesení:

Usnesení č. 20/1706 – 2011: Republikové shromáždění SMS ČR klade důraz na urychlení komplexních pozemkových úprav z vlastního podnětu Pozemkového úřadu. Toto usnesení bylo účastníky jednání schváleno.

16. Diskuse

Oldřich Vávra vznesl dotaz, na to, že zmizí na příspěvky na žáka. Chtěl vědět, zda to znamená, že za obcí půjdou veškeré mzdové náklady. To by podle něj byla pro obce velká katastrofa. Martin Macháček odpověděl, že toto by zvýšení RUD nemohlo vyrovnat. Mzdové náklady a náklady na pomůcky budou i nadále hrazeny stejným způsobem.

Starosta **Martin Mach** (Mšeno) položil dotaz na poslance Stanislava Polčáka, zda když není změna RUD podmíněna změnou daně z nemovitosti, se v této dani rýsuje nějaká změna. Stanislav Polčák uvedl, že daň z nemovitosti bude předmětem zásadní novely úpravy, ale vzhledem k tomu, že RUD není na této dani závislá, tak nejsou parametry tohoto zákona ani v legislativním výhledu na Ministerstvu financí. Zákon se připravuje. Jediné jisté podle názoru pana ministra Kalouska je, že by se mělo promítnout vyšší ocenění daní z nemovitosti u pozemků, stavby by měli zůstat ve stejném pásmu.

Starosta **Jindřich Hnilička** (Knovíz) se zeptal poslance Polčáka, jak to bude s DPH a zda by koaliční partneři nehledali podporu RUD i na levé části politického spektra. Stanislav Polčák řekl, že Starostové jednání napříč politickým spektrem o podpoře RUD. Co se týká ČSSD, bude se jednat spíše o individuální jednání, neboť je tam vysoká míra poslanců právě z největších 4 měst. Od KSČM je příslib, že návrh podpoří. K otázce DPH uvedl, že objem prostředků, které obce získávají dnes a po přechodné novele, která je nyní v Parlamentu, zůstane stejný, ale nebude kompenzovat výpadky, které nastanou.

Starostu **Tomáše Martínka** (Chmelná) zajímalo, za jakých podmínek bude moci při zavedení přímé volby starostů kandidovat. Stanislav Polčák odpověděl, že pro kandidaturu na starostu bude potřeba petice s určitým počtem podpisů občanů.

Starosta **Jan Sedláček** (Křižánky) měl dotaz, jak je to s velikostí obce, podle které se bude určovat, jestli bude volen starosta přímo nebo nebude. Stanislav Polčák uvedl, že pokud předchozí zastupitelstvo na svém posledním jednání určí, že počet zastupitelů bude pod 15, pak se bude volit starosta přímo.

Pan starosta **Martin Macháček** se zeptal, jak vypadají vyhlídky na to, že se již v příštích komunálních volbách bude volit přímo, zda je nadějně že se něco udělá s posílením většinových prvků. Starosta Macháček viděl z dílny Ministerstva vnitra návrh volebního kodexu, ve kterém se uvažovalo o volbě poštou a zanecháním na

obecním úřadě a položil dotaz na poslance Polčáka, jak je nadějně, že toto v návrhu bude. S. Polčák odpověděl, že pravděpodobnost, že by návrh prošel už před příštími komunálními volbami zde je. On sám je však skeptik a myslí si, že se tak nestane. Posílení většinových prvků by bylo zvýšením hranice přepočítávacích koeficientů tak, aby mandát nezískával kandidát, který získá něco kolem 5 % hlasů, ale aby se ta hranice posunula na ústavně přijatelných 9 %. Tím by účelové kandidátky a jejich hlasy odpadaly. Pokud jde o korespondenční hlasování, to má podle poslance Polčáka smysl pouze při např. parlamentních volbách, kde pár hlasů nemůže nic ovlivnit, ale u místních lokálních voleb by preferoval, aby voliči dostali hlasovací lístek až ve volební místnosti a domů jim přišlou pouze informace o kandidujících.

Starosta **Petr Halada** (Kamýk na Vltavou) měl dotaz na elektronickou volbu. Stanislav Polčák uvedl, že elektronická volba bude testována na senátních volbách, čímž je, podle něj, zajištěn její výsledek.

Starosta **Martin Havel** (Prosetín) měl dotaz, jak dlouhé by bylo volební období u přímé volby starostů. Stanislav Polčák odpověděl, že volební období by zůstalo čtyřleté, s možností odvolat starostu peticí a místním referendem.

17. Závěr jednání

Předseda SMS ČR Josef Bartoněk poděkoval účastníkům jednání a popřál jim šťastnou cestu domů.

Zapsala dne 17. 6. 2011

Edita Nezvalová

Ověřili:
Oldřich Vávra

Jan Pijáček